

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

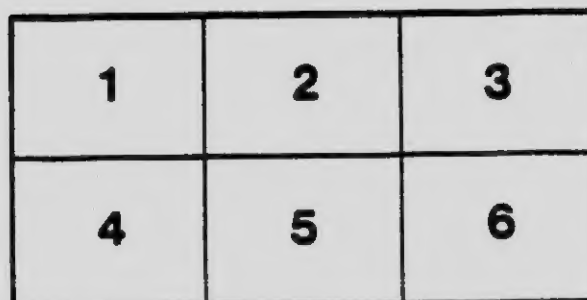
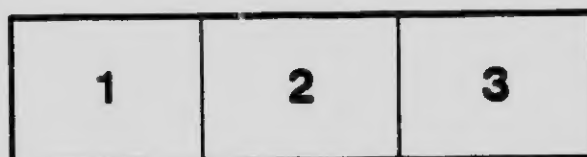
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol ➡ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▼ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:



L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

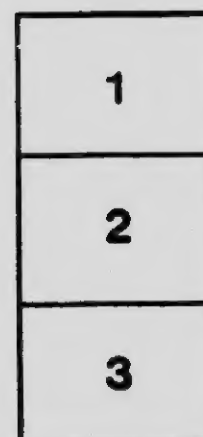
Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole ➡ signifie "A SUIVRE", le symbole ▼ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.



Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 5.

А 10

Черниця Маряна

З 1 малюнком і портретом.



Накладом „Канадийского Фармера“
663 MAIN STREET, WINNIPEG, CANADA

Ілюстрована Шевченківська Вібліотека
№ 5.

Черниця Маряна



З 1 малюнком і портретом.



Накладом „Канадийского Фармера.”
852 Main Street, Winnipeg, Canada.

PG3948

S5

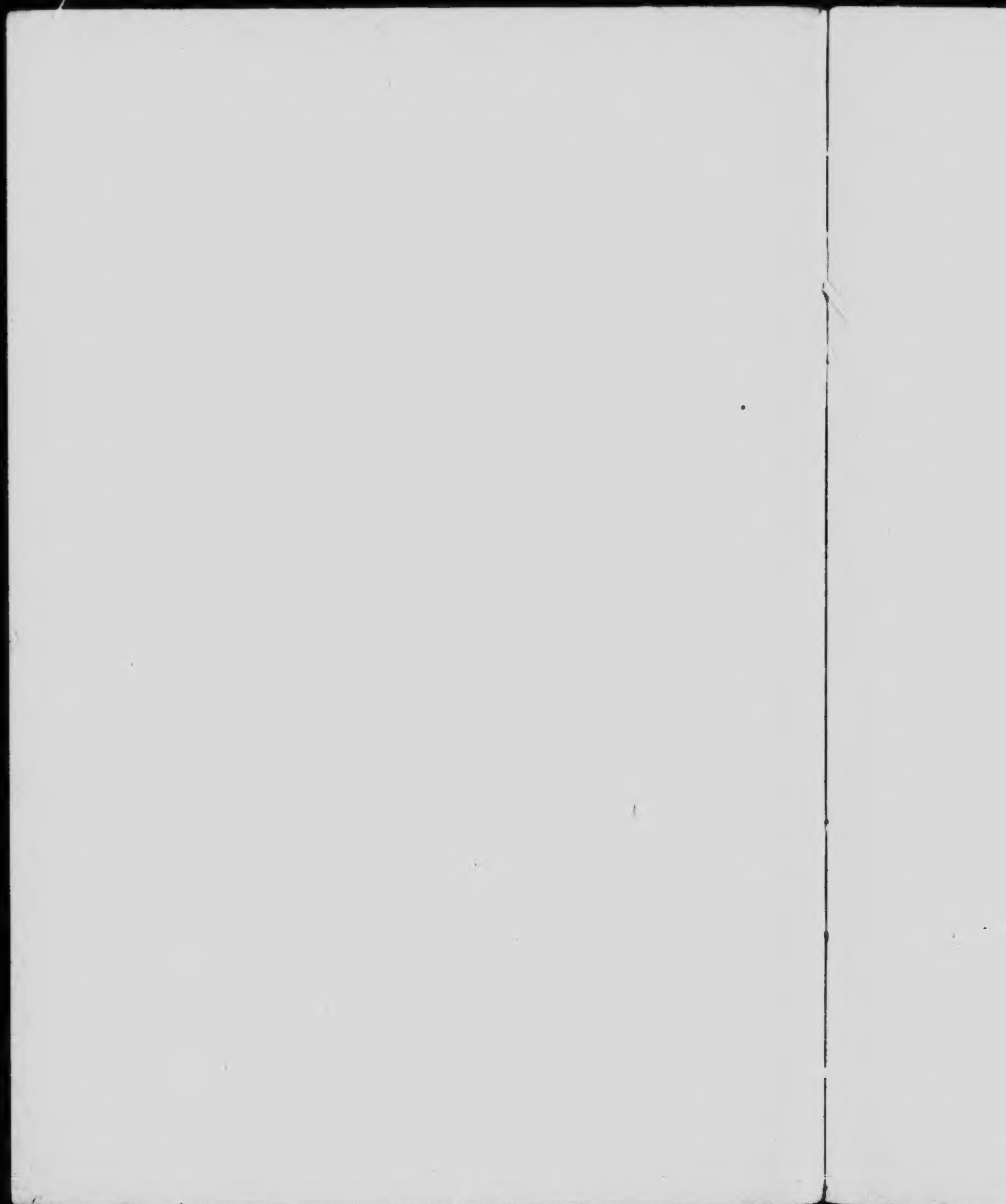
C4

1910

P***



M. Webb



Черниця Маряна.

(Частина поеми.)

[I.]

У неділю на вигоні
Дівчата гуляли,
Жартували з парубками,
Де-які співали —
Про досвітки, вечорниці,
Та як била мати,
Щоб з козаком не з'яла.
Звичайно, дівчата,
То про своє все й співають,
Яка про що знає.
Аж ось, з хлопцем старий сліпець
В село шкандибає;
В руках чоботи, на плечах
Латана торбина
У старого. А дитина,
Сердешна дитина,
Обідрана, ледве, ледве
Несе ноженнята...
Безталанний син Катрусі!
»Дивіть ся, дівчата,
Кобзар іде! кобзар іде!«
Та всі, яко мога,
Хлопців кинули, побігли
Зострічать сліпого.
»Діду-серце, голубчику!
Заграй нам що-небудь!
Я шага дам, я черешень,
Я напою медом;
А тим часом одпочинеш,
А ми потанцюєм.

Заграй же нам яку-небудь!»

— »Чую, любі, чую!

Спасибі вам, мої квіти,

За слово ласкаве!

Заграв би вам, та, бачите,

Справи нема, справи.

Учора був на базарі,

Кобза зопсувалась,

Розвалила ся.»

— »А струни?»

— »Тільки три осталось.»

— »Та хоч на трійох яку-небудь!»

— »На трійох? Ох дівчата!

І на одній колись-то грав,

Та ба, вже не грати!

Пострівайте ж, мої любі,

Трошки одпочину...

Зядьмо, хлопче!»

Посідали.

Розв'язав торбину,

Вийняв кобзу, разів зо два

Ударив по рваних.

»Що б вам заграць? Пострівайте!

Черницю Маряну...

Чи чували, чи не чули?...

• Слухайте ж, дівчата,

Та чайте ся!»

[II.]

Давно колись

Була собі мати;

Був і батько, та не стало:

Осталась вдовою.

Ой осталась удовою,

Та й немолодою,

Із волами, із возами,

З малою дочкою.

Росла дочка Маряночка,

Виросла як панна —

Чорнобрива, уродлива.

Хоч би й за гетьмана!

Стала мати міркувати



...Обіймала, мила...

Та зятя єднати,
А Маряна не до пана
Ходила стояти,
Не до пана усатого,
Товстого, старого, —
До Петруся що вечора,
Вечора сьвятого.
Розмовляла, жартувала,
Обнімала, мліла,
В раю жила, а іногді
Плакала, німіла.

»Чого плачеш, моя пташко?«
Петро запитає.

Вона гляне, усміхнеться:

»І сама не знаю!«

— »Може, думаєш, покину?
Ні, моя рибчино!

Буду ходити, буду любити,
Поки не загину.

Хиба було коли в сьвітї,
Щоб ті, що кохались,

Розійшли ся, не взяли ся,
Живими остались?«

— »Ти жартуєш, мій голубе!
Ти чув, що співають:

То кобзарі вигадують.

Бо сліпі, не знають;

Бо не бачать, що є брови,
Чорні й карі очі,

І високий стан козачий,
І гнучкий дівочий, —

Що є коси, чорні коси,
Козацька чуприна,

Що на мову на Петрову
В глухий домовині

Усміхну ся, скажу йому:

»Орле сизокрилий!

Люблю тебе й на тім сьвітї,
Як на сім любила.«

Оттак, серце, обнімімось,

Оттак поцілую!
Нехай вкупі заховують...
Умиру — не почую...
Не почую...«

Обняли ся,
Обнялись, зомліли.
Оттак вони любили ся,
Оттак і хотіли,
Щоб на той світ переступить.
Та не по їх стало...
Що-вечора сходили ся,
І мати не знала,
Де Маряна до півночи,
З ким вона гуляє
»Воно мале, ще дитина,
Нічого не знає.«
Угадала стара мати,
Та не все вгадала:
Знать забула, що минуло, —
Чи не дівувала?

Угадала мати: Маряна — дитина,
Не знала, як треба на сім світі жить;
Думала, ні люде ані домовина
З Петром не розлучать, уміла любить;
Думала, що тільки кобзарі співають,
Бо сліпі, не бачать карих оченят,
Що тільки лякають молодих дівчат.
Лякають, дівчата, правдою лякають!
І я вас лякаю, бо те лихо знаю —
Бодай на сім світі ніколи не знать
Того, що я знаю!... Минуло, дівчата;
Серце не заснуло, я вас не забув;
Люблю вас і досі, як діточок мати,
Буду вас співати, поки не заснув...
Тогдї, мої любі, як мене не стане,
Згадайте про мене, про мою Маряну;
Я вам з того світа серцем усьміхнусь,
Усьміхну ся...«

Та й заплакав.
Дивились дівчата,
Не питали, чого плаче,
Та й на-що питати?

Минуло ся, помагало
Ласкаве дівоче
Щире слово...

[III.]

»Вибачайте!«
Утер сліпі очи:
»Вибачайте, мої любі!
Нехотя журю ся.
Так от, бачите, Маряна
З убогим Петрусем
Що-вечора розмовляла,
А мати не знала.
Дивувалась: »Що се таке
Маряну спіткало?
Чи не пристріт? Сяде шити,
Не те вишиває;
Замість »Гриця,« задумавшись,
»Петруся« співає;
Часом сонна розмовляє,
Подушку цілує...«
Мати спершу сьміяла ся,
Думала: жартує;
Потім бачить, що не жарти.
Та й каже Маряні:
»Треба буде старостів ждять,
Та може й од пана.
Ти вже виросла — чівроку,
Уже й дівувала;
Я вже думаю, що... бачиш...
(На-силу сказала),
Що вже й за-між, коли тее...«
— »А за кого, мамо?«
— »Хто вподоба, то і оддам.«

Співає Маряна:
»Минула ся твоя доля,
На-віки минула!
Чом ти вчора, як вернулась,
На-вік не заснула?
Було б легше в домовині
Одинокій спати.

Тогді може б над тобою
Заплакала мати.
Тепер мати не заплаче,
Та й не заспве:
А лиха ще буде, буде,
Поки заховануть!

Оттаке-то, мої любі,
Бува на сїм сьвітї
Одна дочка у матери,
Та їй тїй тяжко жити!...
По садочку похожає,
Слізеньки втирає;
Поглядає на сонечко:
Пече, а не сяє;
Стоїть собі серед неба,
Мов сьмієть-ся з неї.
Воно не зна, що Маряна
Рада б під землею
Заховать ся од матери,
Щоб не почуть знову
Тїї мови, що вже чула,
Проклятої мови.
Воно не зна, що, як зайде
Спочити за гаєм,
Петрусь вийде на долину,
Петрусь заспіває,
Петрусь її розпитає,
Як брат заговорить,
Поцілує, розпитає
Про лютеє горе.

Не знала Маряна, чого серце мліє,
Чого плачуть очи. На-що його знатъ?
Хилить ся тополя, куди вітер віє,
Тяжко самотній на степу стоять.
Утомить ся вітер, тополя спочине:
Оттак і дівоча мине хуртовина.
Тяжко самотній в степу зустрічатъ,
А ще гірше любій по-переду знатъ,
Де і як спіткає лихая година,

Несподівано Маряна
Зостріла недолю;
Сліва було, а іногді
Дає сльозам волю.
Сама не зна, чого плаче;
Може серце й чує,
Та не вміє розказати
Про те, що віщує.
Раз у-вечері Маряна,
Як мати заснула,
Пішла слухать соловейка,
Мов з-роду не чула.
Вийшла в садок, послухала,
Сама заспівала,
Та й замовкла; під яблуню
Тихесенько стала,
Заплакала, як дитина
Без матери плаче...
Петро стоїть перед нею,
Нічого не бачить.

[IV.]

»Оддай мене, моя мамо,
Та не за старого,
Оддай мене, моє серце,
Та за молодого!
Нехай старий бурлакує,
Гроші заробляє,
А молодий мене любить,
Долі не шукає.
Не шукає, не блукає
Чужими степами.
Свої доли, свої вози,
А між парубками,
Як маківка на вгороді,
Цьвіте, процвітає.
Має поле, має волю,
Та долі не має.
Його доля — мої брови,
Мої карі очі;
Мое слово — панство-царство
Нічого не схоче.

У кайданах, моя сиза,
Та не сиротою,
Тільки, мамо, щоб плакати,
Щоб співать зо мною.
Оддай...«

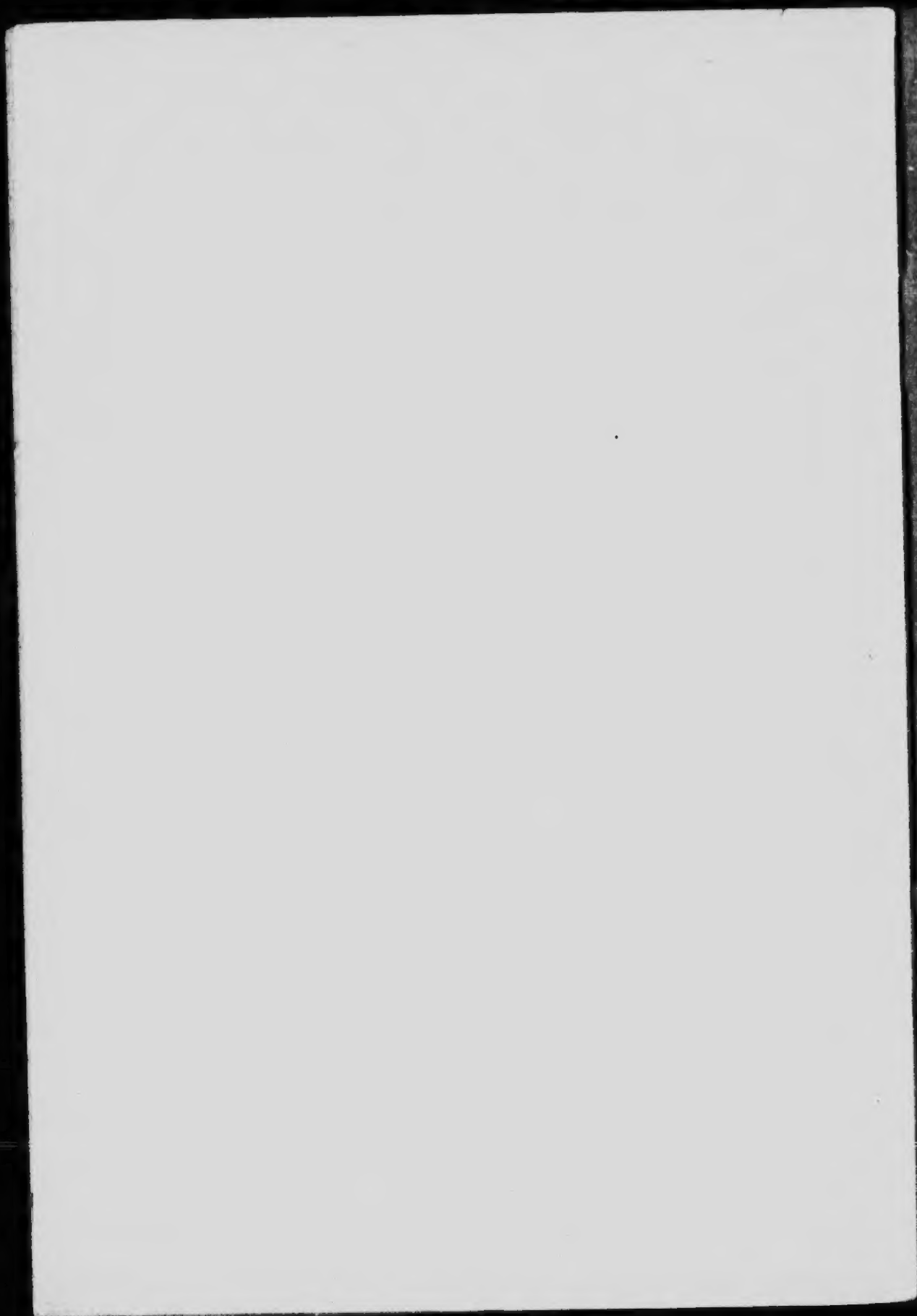
— »Дочко моя, Маряно!
Оддам тебе за пана,
За старого, багатого,
За сотника Йвана.«
— »Умру, серце-мамо,
За сотником Йваном!«
— »Не вмиреш, будеш панувати,
Будеш діток годувати!«

Мати галка, мати чорна
Літаючи краще;
Чорнобрива дівчинська,
Ходя гаєм, плаче.
Летить галка через балку,
В степу погуляти,
А дівчина нудить сьвітом:
Ні з ким розмовляти.
Не пускає її мати
В-ранці до криниці,
Ні жита жать, ні льону брать,
Ні на вечорниці,
Де дівчата з парубками
Жартують, співають,
Та про мене чорнобриву
Нишком розмовляють:
»Багатого дочка батька,
Шляхетського роду...«
Тяжко, мамо, важко, мамо!...
На-що дала вроду?
На-що брови змалювала,
Дала карі очі?
Усе дала, тільки долі,
Долі дати не хочеш.
На-що мене годувала,
На-що доглядала?
Поки лиха я не знала,
Чом не заховала?

Не слухала стара мати,
Лягла спочивати;
А Маряна заплакала,
Ледве пішла з хати.
»Злякала ся,« дума мати:
»Нехай переплаче!«
А Маряна за сльозами
І сьвіту не бачить.
Пішла в садок; серце мліє,
Як згадає пана.
Серце моє, рибко моя!
Маряно, Маряно!
Пострівайте!... заспівала —
Пішла луна гаєм;
Не про »Гриця,« — про »Петруся«
Так і виливає.
Заспіває, опинить ся,
Послуха, та знову,
Аж голосок утомив ся.
Петрової мови
Не чуть, нема, не гукає,
Не кличе: »Маряно!
Де ти, пташко? Вилинь, серце,
Серденько кохане!«
Нема Петра, н. чуть Петра...
Не вже-ж то покинув
Сиротою чорнобриву
При лихій годині?
Побачимо... А тим часом
По-над темним гаєм,
Як русалка жде місяця,
Маряна блукає.
Не співає чорнобрива,
Тяжко, тяжко плаче.
Ой верни ся, подиви ся,
Зрадливий козаче!
Утомилась би Маряна. —
Утоми не чує;
Без Петруся в гаю, в лузі
Ходячи ночує.
На схід сонця червоніє,
Ховають ся зорі;

Іде дівчина до хати,
Несе своє горе.
Прийшла в хату, спала мати;
Глянула на неї:
»Ой як-би ти, мамо, знала,
Якою змією
Окрутила мое серце,
Рідної дитини!...«
Та й упала на постелю,
Як у домовину!...

1841, 22-ХІ.
Петербург.



Ілюстрована Шевченківська бібліотека.

- | | |
|---|--|
| <p>1. Причина. 8 2 малюнк-ми і портретом.</p> <p>2. Казарина. 8 8 малюнк-ми і портретом.</p> <p>3. Топала. 8 1 малюнок і портретом.</p> <p>4. Голуби. 8 15 малюнк-ми і портретом.</p> <p>5. Червона Марина. 8 1 малюнок і портретом.</p> <p>6. Утоплена. 8 1 малюнок і портретом.</p> <p>7. Галахія. 8 1 малюнок і портретом.</p> <p>8. Сона. 3 1 малюнок і портретом.</p> <p>9. Єврей або Іван Гус. 8 1 малюнок і портр.</p> <p>10. Новозем. 3 2 малюнк-ми і портретом.</p> <p>11. Найничка. 8 2 малюнк-ми і портретом.</p> <p>12. Вірня. 8 1 малюнок і портретом.</p> <p>13. Княжна. 8 1 малюнок і портретом.</p> | <p>14. Неспокоєна княжна. 8 1 малюнок і портр.</p> <p>15. Барма. 8 1 малюнок і портретом.</p> <p>16. Татаріна. 8 1 малюнок і портретом.</p> <p>17. Марина. 8 1 малюнок і портретом.</p> <p>18. Сестра. 8 1 малюнок і портретом.</p> <p>19. Петруся. 8 1 малюнок і портретом.</p> <p>20. Тарасова ціл. — Іван Шкляр. — Перебуди. 8 2 малюнк-ми і портрет.</p> <p>21. Русалка. — Як би тобі дошло ся. 8 2 малюнк-ми і портретом.</p> <p>22. Назар Стодола. 8 2 малюнк-ми і портретом.</p> <p>23. Збірник дрібних віршів. 8 7 малюнк-ми і портр.</p> <p>24. Збірник дрібних віршів про Україну та козацтво. 8 4 малюнк-ми і портретом.</p> <p style="text-align: right;">За всі рази..... \$1.50.</p> |
|---|--|

Кобзар Т. Шевченка з образками.

Повний текст, з 53 художніми малюнками,
поверх 500 сторін. Ціна \$1.50, в оправі \$2.00

Ruska Knyharnia
850 Main St., Winnipeg

